

ודלמא רבנן דבי רב אשי כשמואל סבירא להו –

And perhaps the **רב of אשי's academy agree with שמואל**

OVERVIEW

The **גמרא** stated that even if it was written in the **הנפק** that the **הנפק** was performed in the **בי"ד** of **אשי** it is still no proof that there were three **דיינים** present at the **קיום**; for it is possible that the **רבנן** of **אשי** agree with **שמואל**, who maintains that **שנים** **שדנו דיניהם דין**. The implication of the **גמרא** seems that **שמואל** maintains that **קיום** with two **דיינים** will be **בדיעבד**. Our **תוספות** chooses to disabuse us of this notion.

פירוש¹ כמו שסובר שמואל בעלמא כן סבירא להו בקיום שטרות -

The explanation of the phrase **לכו סבירא להו** is [not (necessarily) that they and **שמואל** agree that **קיום** can be done with only two; but rather it means] **that just as שמואל generally maintains** that a ruling by two **דיינים** is valid, similarly **הרבנן דבי רב אשי maintain the same concerning קיום**, that two **דיינים** are sufficient.

אבל שמואל מצי סבר שפיר דבקיום שטרות בעי ג'² -

However, **שמואל** himself may indeed maintain that for **קיום שטרות** in particular, **three דיינים are required**. **קיום שטרות** is different than other **תורה** where two **דיינים** are sufficient **בדיעבד**.³

תוספות proves his point that we can differentiate between **קיום שטרות** (where three are required), and other cases (where two are sufficient):

דהא רב נחמן סבר לה כשמואל בפרק קמא דסנהדרין (דף ג. ושם) –

For **רבנן** agrees with **שמואל** in the first **פרק** of **סנהדרין** -

שנים **שדנו דיניהם דין** -

that if two **דיינים** issued a ruling, their ruling is upheld; nevertheless -

רב נחמן גופיה סבר דקיום שטרות בשלשה⁴ -

And **רבנן** himself maintains that **קיום שטרות** requires three **דיינים**. This can be found -

¹ The term **פירוש** indicates that we are not to understand the text in its superficial meaning. In this case it precludes us from interpreting that **שמואל** must maintain that **שנים** **שדנו דיניהם דין** since he maintains **שנים** **שדנו דיניהם דין**.

² See 'Thinking it over # 1.

³ See 'Thinking it over # 2.

⁴ See 'Thinking it over # 3.

בפרק חזקת הבתים (בבא בתרא מ. 5) גבי ג' ארצות לחזקה -

in the גמרא, on the משנה which reads that there are **three** different **countries** in relation to the laws of חזקה. We see that ר"נ clearly distinguishes between קיום שטרות (where three are required) and cases in general (where two are sufficient). The same may apply to שמואל.

SUMMARY

may maintain that קיום שטרות דינא דמלכותא and nevertheless require three by קיום שטרות.

THINKING IT OVER

1. It seems that תוספות is reluctant to assume that שמואל maintains that קיום שטרות is כשר בדיעבד.⁶ What is the reason?
2. Why indeed can there be a difference between קיום שטרות (which requires three)⁷ and other cases (where two are sufficient [בדיעבד])?⁸
3. How does תוספות derive that רב נחמן's statement (in ב"ב) that קיום שטרות means even בשלשה,⁹

---

⁵ The גמרא mentions there various rulings that רבא said in the name of ר"נ; one of which is that קיום שטרות בשלשה. See תוספות there קיום שטרות.

⁶ See footnote # 2.

⁷ See footnote # 3.

⁸ See תוספות הרא"ש.

⁹ See footnote # 4.